

Hvor viktig er egentlig sjømatnæringen for (Nord-) Norge?

Nord i sør, Oslo, 8. januar 2024

Audun Iversen

Forsker, Nofima

Andre bidragsyttere fra Nofima: Thomas Nyrud, Roy Robertsen, Bjørn Inge Bendiksen og Silje Steinsbø

1

Nofima har studert næringsstruktur i snart 50 år

Rapport 27/2019 • Utgitt august 2019

Driftsundersøkelsen i fiskeindustrien Driftsårene 2016 og 2017

Thomas Nyrud & Bjørn Inge Bendiksen

RAPPORT
RINGVIRKN
AV SJØMAT

Ringvirkninger
fiskeri- og fiske
og Finnmark

Sjømatnæringens
ringvirkninger

Verdiskaping og ringvirkninger fra norsk sjømatnæring for 2022

FISKEN OG FOLKET

Audun Iversen (red.), Øyvind Hørmannsen,
Edgar Henriksen, John Røddik, Ivarsen,
Petter Håkonsen, Bjørn Inge Bendiksen,
Thomas Nyrud, Kine Mari Kallfær,
Patrick Berg Særdahl og Bent Dreyer

Rapport 15/2023 • Utgitt juli 2023

Ringvirkningsanalyse av den landbaserte villfiskindustrien i Norge

En analyse med data for 2021

Verdiskaping og ringvirkninger
fra fiskeflåten i 2021

Foto: Audun Iversen og Roy Robertsen

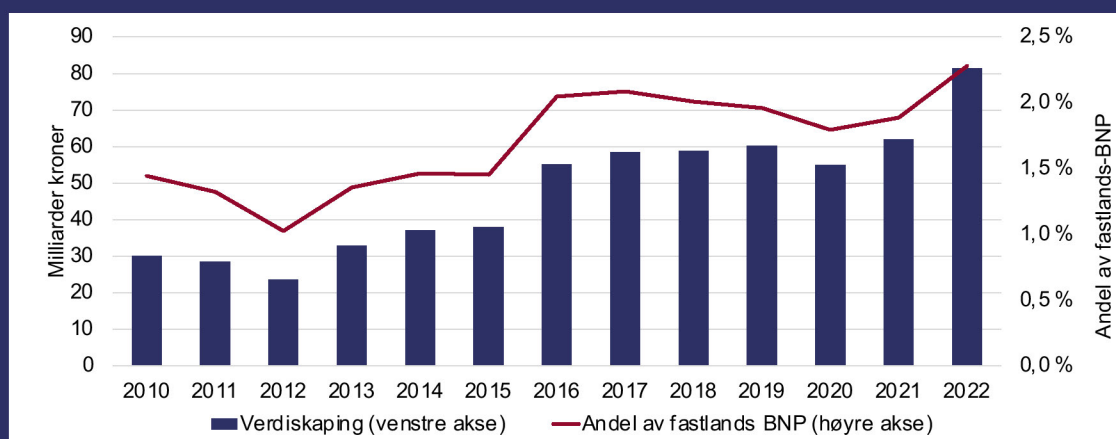
2

Kjernevirksomhet og ringvirkninger

3

Sjømatnæringen blir viktigere for Norge

4

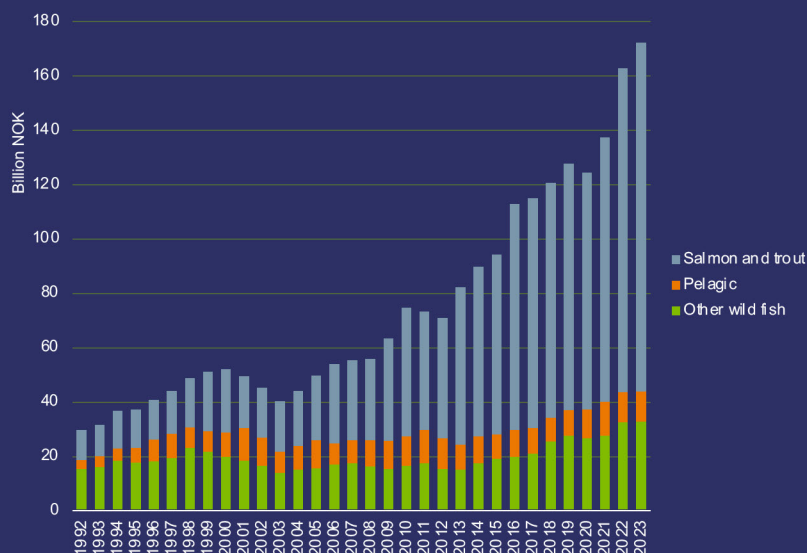
Verdiskaping i sjømatnæringen: andel av BNP har økt fra 1,5 til 2,3 %

4

Eksportverdi

- Her ser vi den reelle økningen i eksportverdi, med 2023 som basisår, for både fiskeri og havbruk
- Laks står for det meste av økningen, 12-dobling på 30 år

5

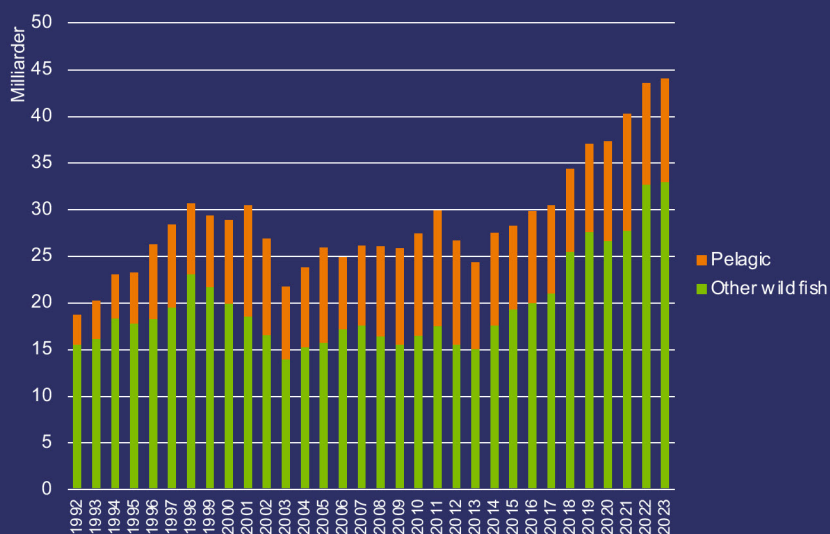
5

Eksport av villfisk: verdien mer enn doblet på 30 år

Faste priser, 2023 som basis

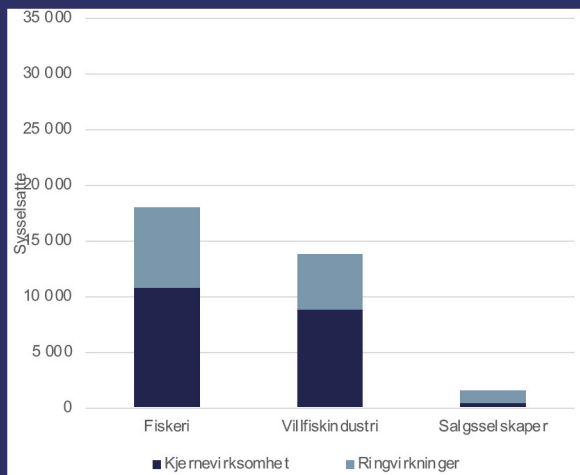
- Hvitfisk mer enn doblet i reell verdi siste 30 år
- Pelagisk 3,5-doblet

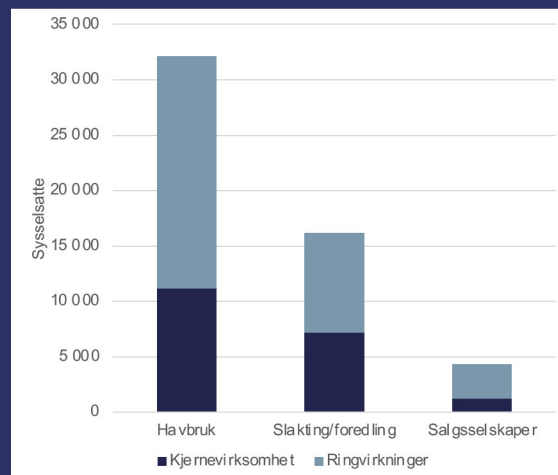
6

6

Syssselsetting

Fiskeri – vel 33.000

Havbruk – vel 52.000

7

Syssselsetting i (hele) sjømatnæringen

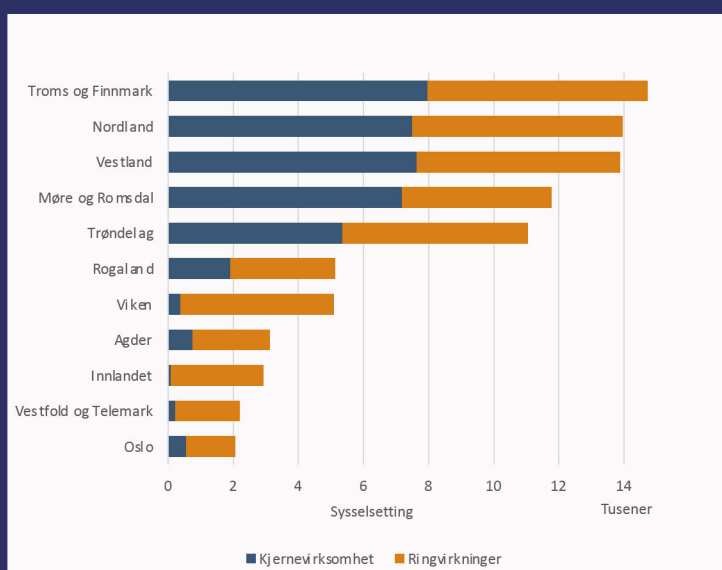
86.000 sysselsatte

Ringvirkninger omtrent like store som kjernevirksomhet

Syssselsetting størst i de nordnorske fylkene

90 % i de fem største fylkene

Ringvirkninger i hele landet

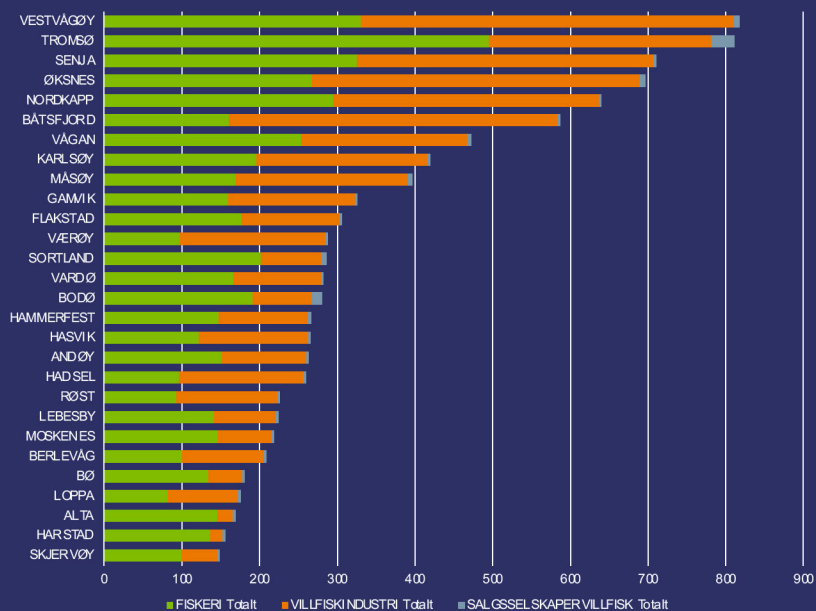

8

Syssselsetting i Nord-Norge

- Fiskeribasert verdikjede, inkludert ringvirkninger
- Industri har stor betydning

9

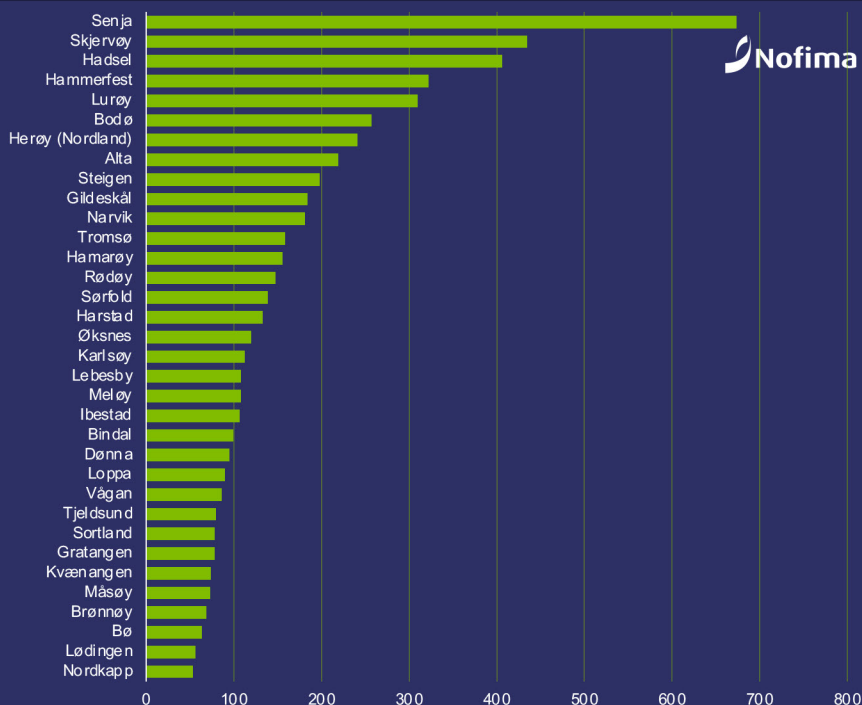
9

Syssselsetting i havbruk i Nord-Norge

6405 sysselsatte i havbruk i Nord-Norge

Syssselsetting i 61 kommuner

10

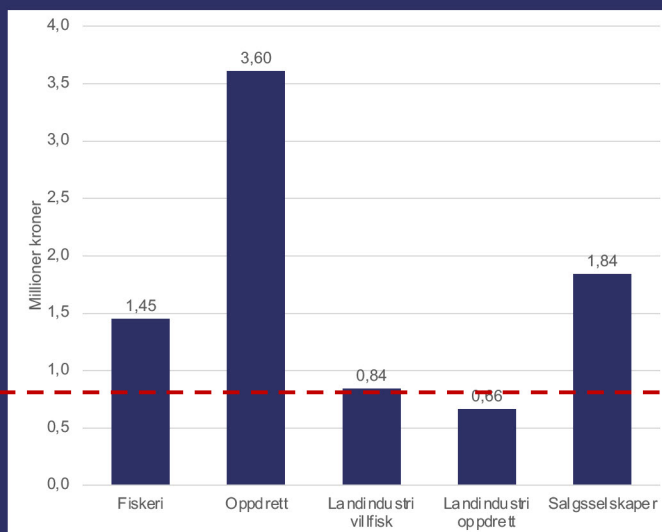
10

Verdiskaping per sysselsatt

- Høy verdiskaping i fiskeri og oppdrett
 - 4,6 millioner per sysselsatt i matfisk!
- Lavere i industri/foredling

Norge

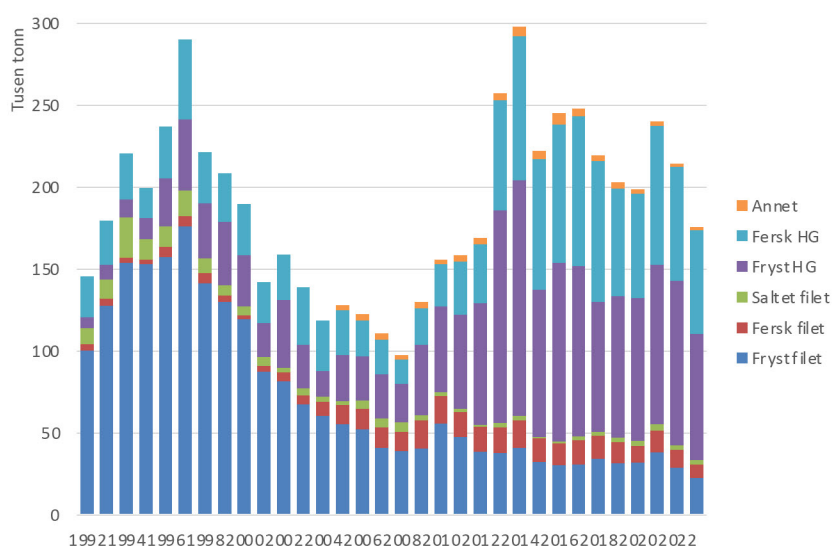
11

11

Mindre hvitfisk foredles

Fersk HG: -9 %
Fryst HG: -23 %
Fersk filet: -24 %

12

12

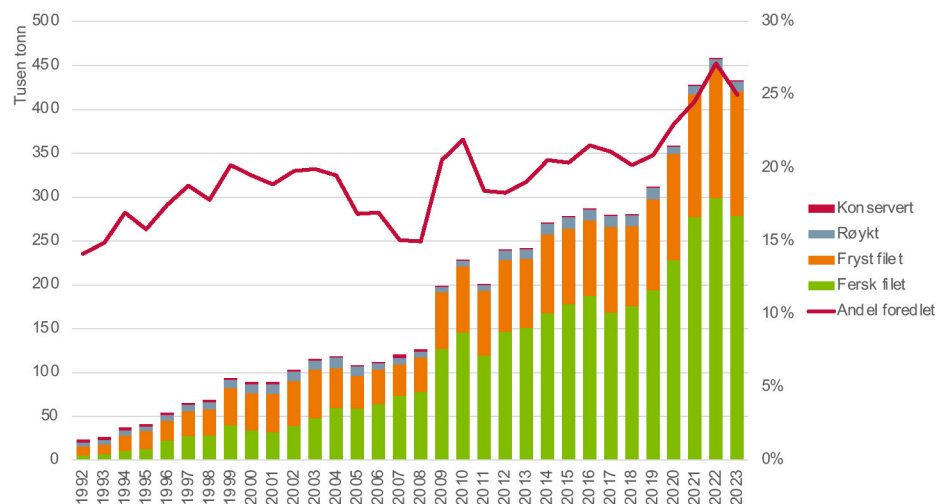
Men mer foredling av laks

Økt andel: 25-30 % foredles

430.000 tonn

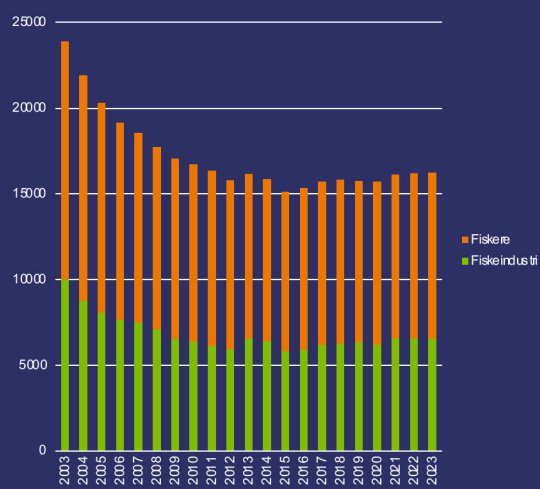
2,5 ganger så mye som hvitfisk til foredling

13

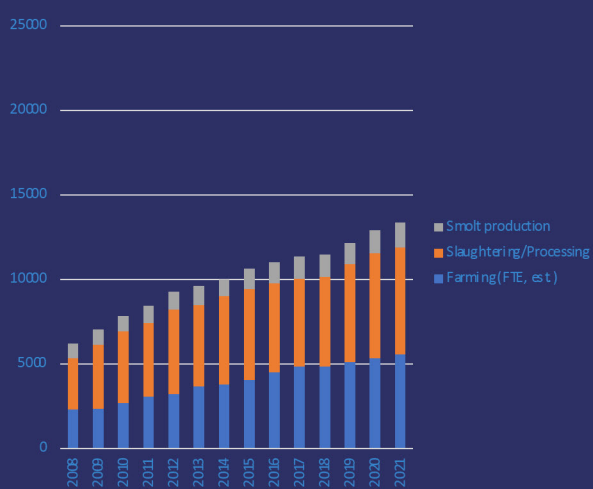
13

Syssetsetting - kjernevirksomhet

14

Syssetsetting fiske og fiskeindustri

Syssetsetting oppdrett og slakt/foredling

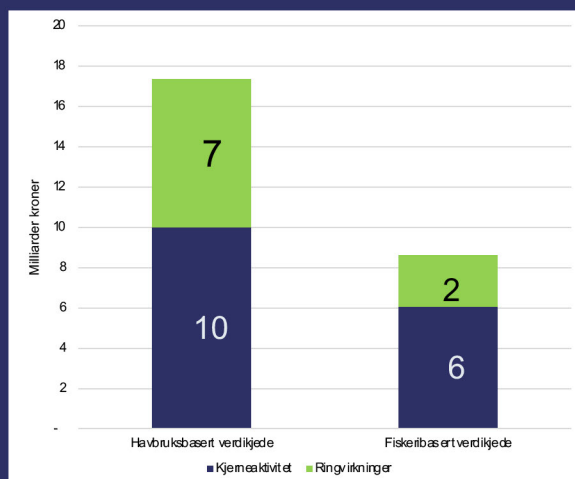
14

Skatt: Sjømat bidrar mer enn kjøttvekta tilsier

Sjømat utgjør 2,3 % av BNP

Men 7,5 % av skatteinngang
fra næring (utenom olje og gass)

25,9 mrd. i samlet selskaps-
og personskatt

15

15

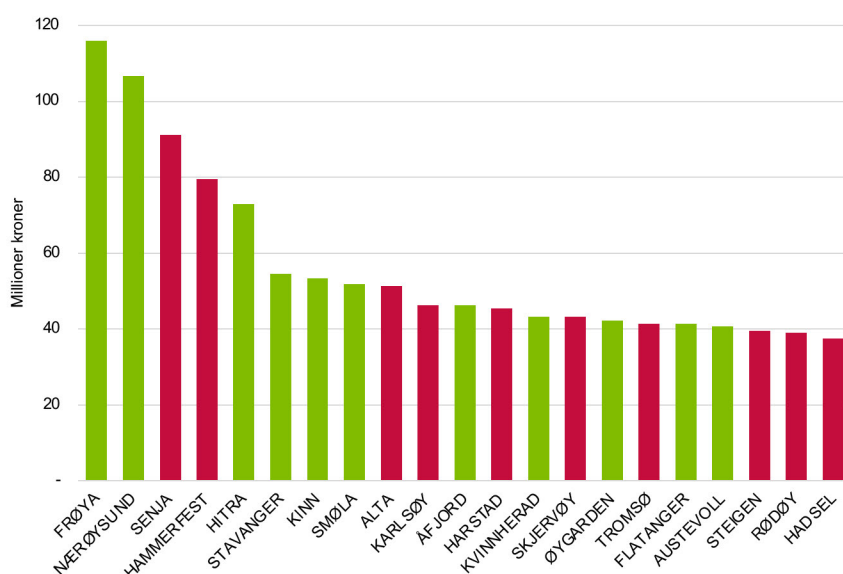
Havbruksfondet

3 milliarder til
Havbruksfondet i 2022

Nesten ti milliarder på 6
år

Nordnorske kommuner
(i rødt) får stor andel

Rundt 15 % av
inntektene i enkelte
kommuner

16

16

Ta-heim-beskjedar

Det blir færre fiskere over tid

Fiskeriene likevel en suksesshistorie - fra subsidier til lønnsom næring

Færre i tradisjonell fiskeindustri (men flere i laks)

Næringen viktigere for BNP – men ikke (nødvendigvis) for sysselsetting

Næringspolitikk er viktig:

Foredling kan øke – men hvordan?
Kvotemelding?

Oppdrett: Vekst krever areal
Havbruksmelding?

17

Takk for oppmerksomheten!

/Nofima
 @nofima
 /company/nofima/
 /nofima
 #nofima

Audun Iversen
Forsker

Audun.iversen@nofima.no
 /company/nofima/

Takk til FHF og Sjømat Norge for finansiering

18